

## Поняття і ознаки правоохоронної діяльності

Однією з провідних функцій держави є забезпечення охорони прав та законних інтересів громадян, фізичних та юридичних осіб від протиправних посягань, забезпечення принципу законності, а також охорони встановленого в державі правопорядку. Кожне з цих завдань якраз і виконується за допомогою правоохоронної діяльності, що реалізується відповідними органами держави.

Поняття правоохоронної діяльності прийнято розрізняти у вузькому і широкому значеннях.

У широкому розумінні правоохоронна діяльність – це діяльність всіх державних органів та недержавних організацій щодо забезпечення дотримання прав і свобод громадян, їх реалізації, забезпечення законності та правопорядку. У вузькому розумінні правоохоронна діяльність – це діяльність спеціально уповноважених органів (державних та недержавних) з метою охорони прав і свобод громадян, правопорядку та забезпечення законності, що реалізується в установленій законом формі та в межах повноважень, наданих цим органам.

Ознаки правоохоронної діяльності:

1. Правоохоронна діяльність носить владний характер, який полягає у реалізації від імені держави та на підставі наданих нею повноважень, відповідними органами та посадовими особами, їх приписи є обов'язковими для адресатів.

2. Правоохоронна діяльність реалізується не в будь-якому порядку, не будь-яким способом, а лише із застосуванням законних заходів впливу до правопорушників у встановленій формі.

3. Правоохоронна діяльність має правозастосовчий характер, не приймаються нові юридичні норми, а застосовуються вже чинні. Дії та результати дій суб'єктів правоохоронної діяльності спрямовані на інших суб'єктів права, створюючи, змінюючи або припиняючи їх права та обов'язки

4. Реалізація правоохоронної діяльності покладається на спеціально уповноважені органи, які, для виконання правоохоронних функцій, держава наділяє коштами та матеріальними ресурсами.

Правоохоронна діяльність характеризується низкою специфічних ознак:

може здійснюватися тільки із застосуванням юридичних заходів впливу, до яких належать заходи державного примусу і державного стягнення. Так, до особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, може бути застосоване кримінальне покарання, встановлене кримінальним кодексом, або інший передбачений законодавством захід впливу;

юридичні заходи впливу, які застосовуються при здійсненні такої діяльності, повинні суворо відповідати вимогам законів, що регламентують їх застосування;

реалізується у встановленому законом порядку з дотриманням певної процедури. Рішення про застосування чи незастосування юридичних заходів впливу приймаються за встановленими законом правилами, дотримання яких обов'язкове. Наслідком порушення цих правил може бути визнання прийнятого рішення незаконним і недійсним;

здійснення цього виду діяльності покладено на органи, які, як правило, спеціально створюються державою з цією метою;

Отже, правоохоронна діяльність – це така державна діяльність, яка здійснюється з метою охорони права спеціально уповноваженими органами шляхом застосування юридичних заходів впливу із суворим дотриманням встановленого законом порядку.

До завдань правоохоронної діяльності належить захист:

встановленого Конституцією України суспільного ладу держави;

прав і законних інтересів громадян, підприємств, організацій, установ, суб'єктів усіх форм власності;

суверенітету та територіальної цілісності України.

Особливе місце серед завдань правоохоронної діяльності посідає захист прав і свобод людини, її життя, здоров'я, честі, гідності, недоторканності та безпеки.